

bijlage

Moties en toezeggingen

Datum
13 december 2024

Bijlage nummer	1
Horend bij	Halfjaarbrieven aanpak georganiseerde, ondermijnende criminaliteit

Inhoudsopgave

1. Weerbaarheid, corruptie en criminele inmenging

- a. Motie van het lid Bikker (Chr. Unie) c.s. over in de doorontwikkeling van de mainportsaanpak inzetten op het voorkomen van verschuiving van criminaliteit naar kleinere havens
- b. Motie van het lid Mutluer (GL-PvdA) over dat gemeenten allerlei programma's inzetten vanuit Preventie met Gezag om jongeren uit de criminaliteit te houden
- c. Toezegging: de Tweede Kamer in de halfjaarbrieven informeren over de monitor Preventie met Gezag
- d. Motie van het lid Bikker (Chr. Unie) c.s. over een landelijke campagne om drugsgebruikers te confronteren met de gevolgen van drugsgebruik voor de samenleving
- e. Toezegging: vragen uitzetten bij het ministerie van VWS over rapporten en adviezen waaruit blijkt dat een publiekscampagne gericht op drugsgebruikers om hen bewuster te maken van de criminele industrie die erachter schuilgaat averechts kan werken

2. Internationale aanpak

- a. Toezegging: de Tweede Kamer in de halfjaarbrieven informeren over de benodigde inzet op internationaal vlak, onder andere de politieliaisons

3. Brede basis

- a. Motie van het lid Michon-Derkzen (VVD) over knelpunten bij het delen van informatie tussen organisaties in het veiligheidsdomein
- b. Motie van het lid Michon-Derkzen (VVD) over een verkenning van het bevorderen van informatiedeling tussen publieke en private partners rondom Schiphol
- c. Motie van het lid Michon-Derkzen (VVD) over een verkenning met de poortwachters naar regie door het kabinet op de nationale anti-witwasaanpak
- d. Motie van de leden Mutluer (GL-PvdA) en Six Dijkstra (NSC) over een onderzoek naar een check van gegevens die aanvragers van hypotheek verstrekken

- e. Toezegging: de Tweede Kamer informeren over het National Risk Assessment Witwassen 2023, de rapporten van poortwachters tegen witwassen, de rapportage over de bevindingen op het delen van informatie en de ondersteuning bij financiële analyse
- f. Toezegging: de Tweede Kamer informeren over verkenning versterking veiligheid melders tegen witwassen
- g. Toezegging: de Tweede Kamer informeren over de manier waarop de Kamer vroegtijdig met de minister van gedachten zou kunnen wisselen over het wetsvoorstel inzake de kroongetuigenregeling
- h. Toezegging: de Tweede Kamer in de halfjaarbrieven informeren over de jurisprudentie inzake artikel 138aa WvS (uithalers)

1. Weerbaarheid, corruptie en criminele inmenging

- a. *Motie van het lid Bikker (Chr. Unie) c.s. over in de doorontwikkeling van de mainportsaanpak inzetten op het voorkomen van verschuiving van criminaliteit naar kleinere havens¹*

De motie van het lid Bikker c.s. verzocht de regering in de doorontwikkeling van de mainportsaanpak om in te zetten op het voorkomen van verschuiving van criminaliteit van grote havens naar kleinere havens. Wij zetten daarom in op het delen van kennis en best-practices tussen alle havens en logistieke knooppunten, dus ook die buiten de scope van de mainportsaanpak. Daarnaast heb ik Zicht op Ondernijning opdracht gegeven een onderzoek te starten naar logistieke knooppunten. Het doel is kenmerken en patronen (waaronder verplaatsingseffecten) in beeld brengen die duiden op kwetsbaarheden en/of crimineel misbruik met betrekking tot de in- en doorvoer van drugs. Op die manier worden kwetsbare logistieke knooppunten en verplaatsingseffecten in beeld gebracht en kunnen we onderbouwd en gericht aanvullende maatregelen nemen. Hiermee heb ik uitvoering gegeven aan deze motie.

- b. *Motie van het lid Mutluer (GL-PvdA) over dat gemeenten allerlei programma's inzetten vanuit Preventie met Gezag om jongeren uit de criminaliteit te houden²*

De motie van het lid Mutluer (GL-PvdA) vraagt om meer inzicht in de effectiviteit van de interventies zoals deze ingezet worden in het programma Preventie met Gezag (PmG). Samen met gemeenten wordt bekeken hoe deze motie het best kan worden uitgevoerd en of de bestaande monitoringssystematiek, die samen met gemeenten en justitiepartners wordt vormgegeven, kan worden gebruikt. Op deze manier wordt uw Kamer op deugdelijke wijze voorzien van informatie, zonder de administratieve last voor gemeenten te verhogen.

- c. *Toezegging: de Tweede Kamer in de halfjaarbrieven informeren over de monitor Preventie met Gezag*

PmG is een lerende aanpak. Er wordt via een stevige monitoringscyclus één keer per jaar bij gemeenten opgevraagd welke maatregelen en gedragsinterventies in samenhang lokaal worden ingezet. Over de voortgang en de resultaten van het programma wordt aan uw Kamer jaarlijks gerapporteerd via een bijlage bij de Halfjaarbrieven aanpak ondermijnende criminaliteit. In de bijlage vindt u de monitor PmG 2023. De monitor over 2024 is voor de zomer volgend jaar beschikbaar.

¹ Kamerstukken II 2022/23, 29911, nr. 404

² Kamerstukken II 2023/24, 36560-VI, nr. 14

- d. *Motie van het lid Bikker (Chr. Unie) c.s. over een landelijke campagne om drugsgebruikers te confronteren met de gevolgen van drugsgebruik voor de samenleving³*

Voor een uitgebreide, inhoudelijke toelichting van de uitwerking van de motie Bikker c.s. inzake de publiekscampagne verwijs ik naar de brief die ik samen met de staatssecretaris van Jeugd Preventie en Sport in het eerste kwartaal van 2025 naar uw Kamer zal sturen.

- e. *Toezegging: vragen uitzetten bij het ministerie van VWS over rapporten en adviezen waaruit blijkt dat een publiekscampagne gericht op drugsgebruikers om hen bewuster te maken van de criminele industrie die erachter schuilgaat averechts kan werken*

Dit wordt meegenomen in de brief die ik samen met de staatssecretaris van Jeugd Preventie en Sport in het eerste kwartaal van 2025 naar uw Kamer zal sturen.

2. Versterking internationale aanpak

- a. *Toezegging: de Tweede Kamer in de halfjaarbrieven informeren over de benodigde inzet op internationaal vlak, onder andere de politieliaisons*

Het eerste deel van de vraag wordt beantwoord in de halfjaarbrieven, het tweede deel over de (politie)liaisons volgt hieronder:

Sinds 2022 worden vanuit extra financiële middelen specifiek voor de internationale aanpak van ondermijnende criminaliteit verschillende diensten versterkt met negentien extra liaison officers en -magistraten. Het gaat onder meer om liaison officers van de politie, de Douane, de FIOD, de KMar, Defensie, de Kustwacht in het Caribisch Gebied en Latijns-Amerika en verbindingsmagistraten van het OM.

Deze verbindingsofficieren worden gestationeerd in bron- en transitlanden van cocaïne om onze informatiepositie te verbeteren in met name de LAC-regio. Zo is het netwerk van verbindingsofficieren uitgebreid met onder andere Douane-verbindingsofficieren in Brazilië en Panama, een verbindingsofficier met taakaccent havens van de Nationale Politie in Colombia, breidt het OM het netwerk van liaison-magistraten uit en verkent het OM thans de plaatsing van een liaison magistraat in de LAC-regio. Ook is de Koninklijke Marechaussee voornemens een nieuwe verbindingsofficier in Brazilië te plaatsen.

Vervolgens zijn er dit jaar ook weer additionele financiële middelen structureel vrijgekomen om het liaisonnetwerk van de operationele diensten op strategische plekken in de wereld te versterken. Daar is in deze kabinetsperiode ook West-Afrika als aandachtsgebied bijgekomen. Voor de aanpak van criminele geldstromen wordt wereldwijd ook breder gekeken naar bijvoorbeeld landen waar crimineel geld wordt geherinvesteerd en witgewassen.

Daarnaast zijn in 2023 twee extra medewerkers van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) op de politieke afdeling van de ambassades van Bogota en Lima (mede met accreditatie voor Ecuador) geplaatst met als focusgebied ondermijning. Zij helpen bij de uitvoering van het programma-plan ondermijning LAC en signaleren belangrijke politieke ontwikkelingen (zoals presidentsverkiezingen) en kansen voor samenwerking (zoals de aanschaf van drugshonden voor een bepaald land).

³ Kamerstukken II 2023/24, 36159, nr. 13

Bovendien wordt geïnvesteerd in de onderlinge samenwerking tussen de operationele diensten in de regio en de kennis en kunde. Zo werd door het ministerie van JenV in oktober 2024 een conferentie georganiseerd voor alle hierboven genoemde verbindingsofficieren en BZ-medewerkers die in het Westelijk Halfrond onder meer zijn belast met het tegengaan van ondermijnende criminaliteit.

5288017

3. Brede basis

a. Motie van het lid Michon-Derkzen (VVD) over knelpunten bij het delen van informatie tussen organisaties in het veiligheidsdomein⁴

In de halfjaarbrieven worden de uitkomsten toegelicht die uit de analyse naar gegevensdeling binnen de aanpak van logistieke knooppunten naar voren zijn gekomen. Ook wordt toegelicht hoe, aan de hand van de 'gegevensdelingsagenda', gegevensdelingsvraagstukken gestructureerd bij de kop worden gepakt en toekomstbestendig worden gemaakt. Over de voortgang van deze agenda wordt de Kamer middels de halfjaarbrieven op de hoogte gesteld.

b. Motie van het lid Michon-Derkzen (VVD) over een verkenning van het bevorderen van informatiedeling tussen publieke en private partners rondom Schiphol⁵

Tijdens het Commissiedebat van 4 september jl. heb ik toegezegd in te gaan op de eerste uitkomsten van deze analyse naar gegevensdeling tussen verschillende partners op Schiphol. Uit de eerste resultaten blijkt een mix van ervaren knelpunten. Zo bestaat niet altijd een eenduidig beeld van de interpretatie van wetgeving en onduidelijkheid over de wijze waarop de huidige wetgeving in kan worden gezet. Hierdoor bestaat primair de behoefte tot het verkrijgen van meer inzicht over welke informatie met welke partner gedeeld kan worden. Op Schiphol is al een periodiek overleg ingericht, met publieke en private privacy deskundigen, om gegevensdelingsvraagstukken bespreekbaar te maken en gezamenlijk te zoeken naar oplossingsrichtingen. In dit overleg wordt ook geanonimiseerde casuïstiek gedeeld en besproken om te bezien of en op welke wijze informatie met elkaar gedeeld kan worden.

Op basis van de ervaringen binnen de aanpak van logistieke knooppunten en preventie met gezag wordt een strategische agenda opgesteld. Het uitgangspunt van de strategische aanpak is om de opgave van gegevensdeling gestructureerd bij de kop te pakken en toekomstbestendig te maken.

c. Motie van het lid Michon-Derkzen (VVD) over een verkenning met de poortwachters naar regie door het kabinet op de nationale anti-witwasaanpak⁶

Op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) vervullen onder andere banken, verzekeraars, notarissen, trustkantoren, makelaars een poortwachtersfunctie, en dat is essentieel bij het bestrijden van criminele geldstromen. Momenteel wordt uitvoering gegeven aan de motie van het Kamerlid Michon-Derkzen ingediend tijdens de begrotingsbehandeling JenV in februari van dit jaar. Over knelpunten op het gebied van de aanpak van witwassen en specifiek de regierol van

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 29911, nr. 365

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 29911, nr. 449

⁶ Kamerstukken II 2023/24, 36 410, nr. 4

het kabinet hebben gesprekken plaatsgevonden vertegenwoordigers van poortwachters. Deze zullen de komende periode een vervolg krijgen.

- d. Motie van de leden Mutluer (GL-PvdA) en Six Dijkstra (NSC) over een onderzoek naar een check van gegevens die aanvragers van hypotheek verstrekken⁷*

De verkenning zoals in de motie wordt gevraagd wordt de komende periode uitgevoerd, samen met andere acties rondom hypotheekfraude zoals die zijn benoemd in beantwoording van Kamervragen hierover.⁸

- e. Toezegging: de Tweede Kamer informeren over het National Risk Assessment Witwassen 2023, de rapporten van poortwachters tegen witwassen, de rapportage over de bevindingen op het delen van informatie en de ondersteuning bij financiële analyse*

In de aanbiedingsbrief bij de National Risk Assessments Witwassen en Terrorismefinanciering 2023 is door de minister van Justitie en Veiligheid mede namens de minister van Financiën een beleidsreactie toegezegd. De beleidsreactie zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 aan de Kamer worden gestuurd.

- f. Toezegging: de Tweede Kamer informeren over verkenning versterking veiligheid melders tegen witwassen en terrorismefinanciering*

De afrondende fase van de reeds ingezette verkenning duurt langer dan voorzien. Uw Kamer zal daardoor in de halfjaarbrieven voor zomer 2025 geïnformeerd worden over de uitkomsten. Wel kan al worden geconcludeerd dat poortwachters tegen witwassen slechts beperkt bekend zijn met de reeds bestaande waarborgen. Om hun bekendheid met dit proces te vergroten zal er daarom een communicatiecampagne worden opgezet over het meldproces en de bestaande waarborgen.

- g. Toezegging: de Tweede Kamer informeren over de manier waarop de Kamer vroegtijdig met de minister van gedachten zou kunnen wisselen over het wetsvoorstel inzake de kroongetuigenregeling*

Ik heb toegezegd dat ik uw Kamer zal informeren over de manier waarop de Kamer vroegtijdig met mij van gedachten zou kunnen wisselen over de kroongetuigenregeling. Ik zal u hierover binnenkort nader informeren.

- h. Toezegging: de Tweede Kamer in de halfjaarbrieven te informeren over de jurisprudentie inzake artikel 138aa WvS (uithalers)*

Uithalers vormen een cruciale schakel in de internationale drugshandel. Om hen effectief te kunnen bestraffen is sinds 1-1-2022 artikel 138aa WvS (de 'uithalerswet') in werking getreden waarbij het wederrechtelijk verblijf op onder meer een haventerrein strafbaar is gesteld. In vorige brieven heb ik uitgebreid stilgestaan bij de uitwerking van de uithalerswet en jurisprudentie.⁹ Een relevante nieuwe ontwikkeling daarin is de uitspraak van het Hof Den Bosch op 14 augustus 2024, waarbij het Hof van oordeel is dat in uithalerszaken in beginsel oplegging van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf op zijn plaats is, ook voor first offenders.¹⁰ Volgens het Hof is een belangrijk doel van deze strafoplegging een afschrikwekkend effect op potentiële nieuwe uithalers. Het Hof verwijst expliciet naar de wetgeschiedenis van de uithalerswet en de cruciale rol die

⁷ Kamerstukken 2024/25, 29 911, nr. 446

⁸ Kamerstukken 2024/25, 2024Z12909

⁹ Kamerstukken II 2022/23, 35564, nr. 23; Kamerstukken II 2023/24, 29911, nr. 433

¹⁰ ECLI:NL:GHSHE:2024:2578

uithalers spelen in de internationale drugshandel. Ik constateer op dit moment dat de jurisprudentie nog steeds in ontwikkeling is.¹¹ Dat geldt ook voor de veroordeling dit jaar van een uithaler voor deelname aan een criminele organisatie, waarvoor ruim 4 jaar gevangenisstraf is opgelegd.¹² Tot slot blijft het relevant om op te merken dat er voor uithalers die tegelijkertijd ook worden betrappt op een overtreding van de Opiumwet, nog steeds enkele jaren onvoorwaardelijke gevangenisstraffen worden opgelegd. Ik blijf de jurisprudentie op de voet volgen.

5288017

¹¹ Zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RBROT:2023:9214 en ECLI:NL:GHDHA:2024:1927

¹² ECLI:NL:RBROT:2024:2529